

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ПЕЛЕХ МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ

УДК 342.951

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ
ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ
ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2021

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

доктор юридичних наук, професор

Дрозд Олексій Юрійович,

Національна академія внутрішніх справ,

провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, доцент

Калатур Максим Васильович,

Головне управління Національної поліції у м. Києві,

старший оперуповноважений Управління карного розшуку

кандидат юридичних наук, старший дослідник

Куркова Ксенія Миколаївна,

громадська організація «Академія адміністративно-правових наук»,

провідний науковий співробітник

Захист відбудеться 09 квітня 2021 р. о 10:00 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.007.03 у Національній академії внутрішніх справ за адресою: 03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 1

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національної академії внутрішніх справ за адресою: 03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 1

Автореферат розісланий 06 березня 2021 р.

Учений секретар

спеціалізованої вченої ради

С. Г. Братель

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Прийняття Закону України «Про Національну поліцію» зумовило новий етап розвитку адміністративного законодавства в правоохоронній сфері. Однією з новел цього Закону стала регламентація застосування працівниками поліції дій примусового характеру, які тією чи іншою мірою обмежують права та свободи людини на певний час. На сучасному етапі розвитку держави й суспільства існує потреба в чіткому адміністративно-правовому регулюванні здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України. Таке регулювання, безперечно, сприятиме утвердженню демократії та дотриманню прав і свобод громадян у нашій державі.

У звіті Національної поліції України за 2020 рік наведено невтійні дані, адже впродовж цього періоду було зафіксовано майже 5 млн адміністративних правопорушень, тобто в середньому щохвилини поліцейські складали десять адміністративних протоколів, більшість з яких – за порушення безпеки дорожнього руху¹. У практичній діяльності виникають численні питання щодо розуміння сутності, мети й порядку застосування Національною поліцією України заходів адміністративного примусу. Комплексність проблеми правового регулювання здійснення адміністративного примусу органами поліції пов'язана зі значною кількістю норм, які регулюють вказані правовідносини. Такі норми знаходяться в нормативно-правових актах, які регулюють різні за змістом правовідносини, що ускладнює їх застосування на практиці. Крім того, декларування поліцією себе як сервісного правоохоронного органу вимагає від держави переходу від розуміння адміністративного примусу як карального механізму до поглядів на нього як способу забезпечення правопорядку в суспільному житті. Для вирішення окреслених питань необхідним є сучасне бачення та адаптація чинного законодавства до реальної ситуації, яка потребує внесення певних змін до нормативно-правових актів задля розв'язання проблем, пов'язаних зі здійсненням адміністративного примусу органами Національної поліції України.

Проблематиці здійснення адміністративного примусу державними органами, зокрема Національною поліцією України, приділяли увагу такі вчені, як В. Б. Авер'янов, С. С. Алексєєв, О. М. Бандурка, Д. М. Бахрах, О. І. Безпалова, Є. О. Безсмертний, Г. П. Бондаренко, С. Г. Братель, І. І. Веремєєнко, І. О. Галаган, І. П. Голосніченко, Н. В. Гришина, Є. В. Додін, О. Ю. Дрозд, В. А. Зайцев, М. В. Калатур, О. Ф. Кобзар, В. В. Коваленко, Л. В. Коваль, Т. О. Коломєєць, А. Т. Комзюк, С. Ф. Константинов, О. В. Копан, М. В. Корнієнко, О. В. Кузьменко, К. М. Куркова, М. В. Лошицький, І. В. Март'янов, І. М. Пахомов, Ю. С. Рябов, С. І. Саєнко, А. О. Селіванов,

¹ Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2020 році. *Урядовий портал*: [сайт]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf>.

В. С. Стефанюк, В. В. Цветков, О. С. Юнін, О. М. Якуба, П. С. Яні, Х. П. Ярмакі та ін. Проте комплексного системного дослідження проблематики адміністративно-правових засад здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України, а саме визначення категорійно-понятійного апарату, особливостей адміністративно-правового регулювання здійснення окремих заходів адміністративного примусу органами Національної поліції України, на сьогодні не проведено, що підтверджує актуальність цього дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Концепції адміністративної реформи в Україні (Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98), Національної стратегії у сфері прав людини (Указ Президента України від 25 серпня 2015 р. № 501/2015), Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України» (Указ Президента України від 14 березня 2016 р. № 92/2016), Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020), Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р), плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495). Тему дисертації затверджено в Науково-дослідному інституті публічного права 02 жовтня 2015 року (протокол № 4).

Мета і задачі дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає в комплексному дослідженні адміністративно-правових засад здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України, виявленні проблем правового регулювання в окресленій сфері та формуванні пропозицій щодо напрямів його подальшого вдосконалення.

Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити такі *задачі*:

- з'ясувати правову роль адміністративного примусу як механізму адміністративно-правового впливу в діяльності органів державної влади;
- розкрити поняття та з'ясувати ознаки адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України;
- визначити види заходів адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України;
- окреслити особливості адміністративно-правового регулювання здійснення адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції України;
- проаналізувати правове регулювання заходів адміністративного припинення, які застосовує Національна поліція України, та визначити їх місце серед заходів адміністративного примусу;
- з'ясувати особливості застосування адміністративної відповідальності як заходу адміністративного примусу;
- виявити проблеми правового регулювання у сфері застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції та запропонувати шляхи вдосконалення такого регулювання;

– сформулювати пропозиції щодо підвищення ефективності заходів адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією України;

– визначити напрями зарубіжного досвіду застосування заходів адміністративного примусу й можливість їх застосування в Україні.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України.

Методи дослідження. Методологічна база дисертаційного пошуку ґрунтується на загальнонаукових і спеціально-наукових методах наукового пізнання. Зокрема, *діалектичний метод* дозволив проаналізувати правову роль адміністративного примусу як методу адміністративно-правового впливу в діяльності органів державної влади (підрозділ 1.1). Застосування *системно-структурного методу* дало змогу визначити поняття та ознаки адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України, а також видів заходів здійснення такого примусу (підрозділи 1.2, 1.3). Завдяки *порівняльно-правовому методу* проаналізовано зарубіжний досвід застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції та схарактеризовано можливість його застосування в Україні (підрозділ 3.3). Використання *формально-юридичного методу* дало змогу опрацювати нормативний матеріал, визначити види заходів здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України, формулювати пропозиції щодо напрямів підвищення ефективності цих заходів (підрозділи 1.3, 3.2). Застосування *логіко-семантичного методу* сприяло вдосконаленню понятійно-категоріального апарату роботи, розширенню та уточненню змісту досліджуваних понять і категорій, зокрема «адміністративний примус», «адміністративний примус як метод адміністративно-правового впливу», «заходи адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією», «адміністративно-запобіжні заходи, що здійснюються Національною поліцією України», «адміністративно-правове регулювання адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції», «адміністративна відповідальність» (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1–2.3). Використання *логіко-правового методу* надало можливість сформулювати пропозиції щодо напрямів правового регулювання у сфері застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції України (підрозділ 3.1). Усі методи, які було застосовано в межах дослідження, становлять цілісну методологічну базу, елементи якої використано в їх взаємодії для досягнення цілей дослідження.

Емпіричну базу дослідження становлять аналітичні та методичні матеріали міжнародних, національних і зарубіжних інституцій; 56 матеріалів правозастосовної, зокрема судової, практики; статистичні дані державних установ; наукові та довідкові видання, законодавча й відомча нормативна база з питань здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції

України. Опитано 392 особи з питань, які стосуються проблем правового регулювання застосування адміністративного примусу, з них: 178 поліцейських, 116 прокурорів, 98 суддів.

Наукова новизна результатів полягає в тому, що дисертація є одним з перших в Україні комплексних монографічних досліджень, у якому з'ясовано адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України, а також на основі аналізу позитивного зарубіжного досвіду визначено напрями вдосконалення чинного законодавства. У результаті проведеної роботи сформульовано нові наукові положення та висновки, які запропоновано здобувачем особисто. Основні з них такі:

уперше:

- визначено поняття «адміністративний примус у діяльності Національної поліції України», яким визнано застосування уповноваженими особами підрозділів Національної поліції України до учасників суспільних правовідносин, які порушують адміністративно-правові приписи, заходів адміністративного впливу, що мають на меті забезпечення публічної безпеки та порядку в суспільних відносинах, охорону прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави, шляхом превенції та припинення правопорушень;

- наголошено на необхідності під час визначення такого виду адміністративного стягнення, як попередження, запровадити обов'язкову участь у розгляді справи правопорушника, що гарантувало б виконання постанови й мети попередження, забезпечувало права правопорушника, мінімізувало витрати часу та матеріальних ресурсів, сприяло уніфікації нормативної процедури накладення попередження на місці вчинення проступку, дало змогу запровадити відкритий єдиний державний реєстр осіб, щодо яких накладено попередження;

- доведено потребу в розробленні Порядку застосування заходів адміністративного примусу уповноваженими органами Національної поліції, структура якого має охоплювати такі елементи: 1) преамбула, у якій буде вказано сферу його застосування для регулювання заходів адміністративного примусу, здійснюваного працівниками Національної поліції (зокрема поліцейських заходів); 2) загальні засади застосування заходів адміністративного примусу поліцейськими, а також загальні вимоги щодо застосування всіх заходів адміністративного примусу; 3) регулювання особливостей застосування працівниками Національної поліції окремих заходів адміністративного примусу;

- адміністративно-запобіжними заходами, які здійснює Національна поліція України, запропоновано вважати комплекс заходів адміністративного примусу, що застосовуються уповноваженими особами органів і підрозділів Національної поліції до фізичних та юридичних осіб на підставі встановлених норм з метою профілактики, недопущення й відвернення вчинення правопорушень, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, попередження настання шкідливих наслідків у надзвичайних ситуаціях;

удосконалено:

– підхід до визначення ознак адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України, до яких зараховано такі: 1) особлива мета адміністративного примусу, який застосовує поліція; 2) регламентація нормами чинного спеціального законодавства України підстав і порядку застосування заходів адміністративного примусу уповноваженими особами й підрозділами Національної поліції; 3) застосування заходів адміністративного примусу уповноваженим особами Національної поліції є результатом реалізації дискреційних повноважень вказаними підрозділами, які закріплені за ними нормами чинного законодавства України; 4) заходи адміністративного примусу, які застосовує Національна поліція, не обмежені колом осіб їх застосування і можуть здійснюватися стосовно однієї особи, групи осіб, а також необмеженого кола осіб; 5) застосування заходів адміністративного примусу поліцейськими не залежить від службового підпорядкування між особою, яка застосовує такі заходи, та особою, яка є об'єктом їх застосування;

– характерні ознаки адміністративного примусу як методу адміністративно-правового впливу в діяльності органів державної влади, а саме: 1) здійснення вказаного виду державного примусу пов'язано з учиненням окремою особою протиправного діяння або відверненням (превенцією) вчинення такого діяння; 2) види, порядок застосування, строки застосування заходів адміністративного примусу визначаються нормативно-правовими актами; 3) повноваженнями щодо застосування заходів адміністративного примусу наділений виключний перелік уповноважених осіб органів публічного адміністрування; 4) процесуальний порядок реалізації засобів адміністративного примусу означений оперативністю, що дає змогу ефективно протидіяти протиправним діям або здійснювати їх профілактику;

– положення про виокремлення видів заходів адміністративного припинення за характером обмеження прав особи-правопорушника на: 1) заходи адміністративного припинення, спрямовані на обмеження свободи пересування та вчинення певних дій особи-правопорушника; 2) заходи адміністративного припинення, спрямовані на обмеження особистої недоторканості особи-правопорушника; 3) заходи адміністративного припинення, спрямовані на обмеження права власності особи-правопорушника; 4) заходи адміністративного припинення, спрямовані на обмеження права особи-правопорушника на здоров'я, а також створення загрози обмеження права на життя;

– виокремлення характерних ознак адміністративно-правового регулювання здійснення адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції, а саме: 1) має цілеспрямований характер; 2) має організаційний і впорядкований характер; 3) має певний предмет правового регулювання.

дістали подальший розвиток:

– напрями вдосконалення підвищення ефективності заходів адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією України, а саме: 1) чітка регламентація норм чинного законодавства діяльності Національної поліції у сфері реалізації повноважень із застосування заходів

адміністративного примусу; 2) підвищення якості правового регулювання та нормативно-правових актів у сфері здійснення Національною поліцією заходів адміністративного примусу; 3) необхідність удосконалення рівня професійної правосвідомості працівниками Національної поліції; 4) підвищення рівня матеріально-технічного та фінансового забезпечення працівників Національної поліції; 5) запровадження системи оцінювання застосування працівниками Національної поліції заходів адміністративного примусу;

– необхідність конкретизувати положення про умови й порядок застосування певних заходів адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією України, шляхом внесення відповідних змін до Закону України «Про Національну поліцію»;

– напрями підвищення ролі адміністративних штрафів та подальшого посилення їх ефективності;

– напрями запровадження зарубіжного досвіду щодо практики застосування заходів адміністративного примусу в різних країнах у діяльність органів Національної поліції.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки, отримані внаслідок проведеного дослідження використовуються в:

– *науково-дослідній діяльності* – для подальших загальних і спеціальних наукових досліджень у сфері адміністративного права, зокрема науково-теоретичних розробок з питання адміністративно-правових засад здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права від 18 листопада 2020 р.);

– *правотворчій діяльності* – у процесі розроблення й удосконалення національного законодавства, гармонізації вітчизняного законодавства з міжнародно-правовими нормами, що регулюють адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України (акт впровадження Інституту законодавства Верховної Ради України від 16 травня 2019 р. № 22/659-1-15);

– *правозастосовній діяльності* – у межах діяльності поліцейських під час реалізації ними повноважень у частині притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності та встановлення адміністративних стягнень;

– *освітньому процесі* – під час вивчення в юридичних освітніх закладах навчальної дисципліни «Адміністративне право і процес», підготовки робочих програм і планів, підручників, навчальних посібників та курсів лекцій (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 17 грудня 2020 р.).

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації, теоретичні та практичні висновки й рекомендації оприлюднено під час виступів на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема «Теорія і практика сучасної юриспруденції» (м. Київ, 7–8 грудня 2018 р.), «Право як ефективний суспільний регулятор» (м. Львів, 15–16 лютого 2019 р.), «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (м. Львів, 19–20 червня 2020 р.).

Публікації. Основні положення та висновки, сформульовані в дисертації, відображено в дев'яти наукових публікаціях, серед яких п'ять статей – у

наукових фахових виданнях, визначених МОН України як фахові з юридичних наук, одна – в іноземному юридичному виданні (Словацька Республіка), три тези доповідей, які оприлюднено на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, які містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (191 найменування на 20 сторінках) і 2 додатків на 7 сторінках. Повний обсяг дисертації становить 226 сторінок, з яких основний текст – 184 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами та планами, визначено мету, завдання та об'єкт дослідження, його методи, розкрито наукову новизну, окреслено теоретичне та практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію одержаних результатів.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України» містить три підрозділи.

У *підрозділі 1.1 «Правова роль адміністративного примусу як методу адміністративно-правового впливу в діяльності органів державної влади»* адміністративним примусом як методом адміністративно-правового впливу визнано систему засобів впливу (психологічного або фізичного) на поведінку та свідомість учасників суспільних відносин, який здійснюється уповноваженими особами органів державної влади на підставі правових норм і спрямований на реалізацію норм права в конкретних суспільних відносинах, унормування їх змісту й форми задля забезпечення дотримання таких правових норм.

Виокремлено характерні ознаки адміністративного примусу як методу адміністративно-правового впливу в діяльності органів державної влади, а саме: 1) здійснення вказаного виду державного примусу пов'язане з учиненням окремою особою протиправного діяння або відверненням (превенцією) вчинення такого діяння; 2) види, порядок застосування, строки застосування заходів адміністративного примусу визначаються нормативно-правовими актами; 3) повноваженнями щодо застосування заходів адміністративного примусу наділений виключний перелік уповноважених осіб органів публічного адміністрування; 4) процесуальний порядок реалізації засобів адміністративного примусу означений оперативністю, що дає змогу ефективно протидіяти протиправним діям або здійснювати їх профілактику.

У *підрозділі 1.2 «Поняття та ознаки адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України»* розкрито зміст адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України та визначено його характерні ознаки.

Зауважено, що адміністративний примус слід сприймати передусім не як спосіб покарання або примушування до вчинення певних дій, утримання від їх учинення, а як спосіб протидії порушенню громадського порядку, прав і свобод окремих осіб, виявлення, а також припинення протиправної поведінки. Вказана

мета застосування заходів адміністративного примусу безпосередньо пов'язана з однією з основних функцій Національної поліції України – охоронною функцією.

Доведено, що заходи адміністративного примусу, які застосовують уповноважені підрозділи Національної поліції, мають фізичний характер (передбачають фізичний вплив працівника поліції на особу, що вдається до протиправної поведінки), а також психологічний (передбачають здійснення заходів психічного впливу, які впливають на особу – потенційного порушника як «запобіжник», утримуючи останнього від учинення протиправних дій). Таким чином, адміністративний примус у діяльності Національної поліції спрямований на виконання одразу декількох завдань, які стоять перед вказаним органом, а саме: забезпечення публічної безпеки та порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави.

У підрозділі 1.3 *«Види заходів здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України»* запропоновано заходи здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції поділити за кінцевою метою їх застосування на: 1) адміністративно-запобіжні заходи. Наголошено на тому, що адміністративно-запобіжні заходи як різновид заходів адміністративного примусу в діяльності Національної поліції мають на меті зменшення потенційного ризику вчинення особою порушення громадського порядку, зокрема адміністративного правопорушення. Вказані заходи означені відносно незначним обмеженням прав, свобод і законних інтересів осіб – потенційних правопорушників; 2) адміністративно-правові заходи припинення. Зауважено, що метою застосування цих заходів є припинення правопорушення в конкретний момент часу, а не здійснення покарання особи-правопорушника за його протиправну поведінку. Основним критерієм, що вирізняє вказану групу заходів з-поміж інших, є наявність події правопорушення. Таким чином, моментом, з якого можуть застосовувати вказані заходи, є початок учинення особою дій, що мають ознаки складу адміністративного правопорушення; 3) адміністративно-правові заходи стягнення. З'ясовано, що специфікою адміністративно-правових стягнень, які застосовують, зокрема, в Україні, є те, що вони мають переважно матеріально-фінансовий характер; більшість стягнень за особливою частиною Кодексу України про адміністративні правопорушення становлять майнові штрафні санкції, тобто конкретно обчислені грошові суми, які особа в примусовому порядку сплачує в разі вчинення нею адміністративного проступку певного типу.

Розділ 2 «Особливості адміністративно-правового регулювання здійснення окремих заходів адміністративного примусу органами Національної поліції України» містить три підрозділи.

У підрозділі 2.1 *«Адміністративно-правове регулювання здійснення адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції України»* доведено, що адміністративно-правовим регулюванням адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції є процес регламентації за допомогою норм адміністративного права діяльності уповноважених підрозділів та органів Національної поліції під час реалізації ними повноважень

і застосування до осіб адміністративно-запобіжних заходів з метою профілактики, недопущення, відвернення вчинення правопорушень, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, попередження настання шкідливих наслідків у надзвичайних ситуаціях.

Зазначено, що адміністративно-правове регулювання застосування заходів адміністративного примусу Національною поліцією спрямоване передусім на встановлення: 1) поняття та змісту виду адміністративного примусу; 2) підстав застосування заходів адміністративного примусу; 3) порядку застосування заходів адміністративного примусу; 4) повноважень конкретних посадових осіб Національної поліції щодо застосування заходів адміністративного примусу.

Проаналізовано особливості адміністративно-правового регулювання адміністративно-запобіжних заходів, які застосовують уповноважені підрозділи Національної поліції, зокрема таких як: перевірка документів, взяття на облік та офіційне застереження осіб про неприпустимість протиправної поведінки, поверхнева перевірка, особистий огляд та огляд речей, тимчасове обмеження доступу громадян на окремі ділянки місцевості (блокування районів місцевості, окремих споруд та об'єктів), обмеження (заборона) руху транспорту й пішоходів на окремих ділянках вулиць та автомобільних доріг, адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі, поліцейське піклування.

У підрозділі 2.2 *«Правове регулювання заходів адміністративного припинення, що застосовуються Національною поліцією України»* встановлено, що заходи адміністративного припинення, які застосовує поліція, є законодавчо передбаченими засобами впливу, спрямованими на примусове переривання (припинення) діянь, що мають ознаки адміністративного правопорушення.

Запропоновано класифікувати заходи адміністративного припинення на: 1) заходи адміністративного припинення, які спрямовані на обмеження свободи пересування та вчинення певних дій особи-правопорушника (вимога припинити протиправну поведінку, доставлення порушника, привід осіб, які ухиляються від явки за викликом, адміністративне затримання); 2) заходи адміністративного припинення, спрямовані на обмеження особистої недоторканості особи-правопорушника (особистий огляд, огляд речей); 3) заходи адміністративного припинення, спрямовані на обмеження права власності особи-правопорушника (вилучення речей і документів, зупинка транспортних засобів, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами й огляд їх на стан сп'яніння, заборона експлуатації транспортних засобів, затримання та доставлення транспортних засобів для тимчасового збереження на спеціальних майданчиках чи стоянку); 4) заходи адміністративного припинення, спрямовані на обмеження права особи-правопорушника на здоров'я, а також створення загрози обмеження права на життя (застосування заходів фізичного впливу, застосування спеціальних засобів, застосування вогнепальної зброї).

У підрозділі 2.3 *«Застосування адміністративної відповідальності як заходу адміністративного примусу органами Національної поліції України»*

визначено поняття «адміністративна відповідальність». Виокремлено такі характерні риси й особливості адміністративної відповідальності: 1) застосовується не за вчинення злочину, а за правопорушення, яке не є суспільно небезпечним; 2) застосування примусових заходів відбувається лише уповноваженими особами Національної поліції; 3) застосовується як до фізичної, так і юридичної особи у визначеному законному порядку; 4) у процесі притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності застосовують спрощений порядок застосування заходів адміністративного примусу; 5) настає в деліктоздатних суб'єктів (у фізичних осіб – із 16 років, у юридичних осіб – з моменту державної реєстрації); 6) передбачає застосування примусових заходів (адміністративні стягнення).

Констатовано потребу в поступовому підвищенні ролі адміністративних штрафів та подальшому посиленні їх ефективності, зокрема зауважено, що актуальним нині є вдосконалення адміністративно-штрафного законодавства, у межах якого слід: закріпити норму щодо застосування до правопорушника такого адміністративного стягнення, як громадські роботи або адміністративний арешт, у разі неможливості сплатити ним адміністративне стягнення у вигляді штрафу за вчинення адміністративного правопорушення; під час застосування адміністративного стягнення у вигляді штрафу встановити базову одиницю грошового стягнення в розмірі мінімальної заробітної плати на момент учинення адміністративного правопорушення.

Розділ 3 «Перспективні напрями вдосконалення правового регулювання здійснення адміністративного примусу в Україні» містить три підрозділи.

У підрозділі 3.1 *«Проблеми правового регулювання у сфері застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції України»* виокремлено загальні проблеми правового регулювання у сфері застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції України, які полягають у такому: 1) деякі положення Закону України «Про Національну поліцію» не відповідають принципам юридичної визначеності, належного урядування та обґрунтованості рішення суб'єкта владних повноважень; 2) відсутнє нормативне закріплення обов'язку та форми фіксування певних видів заходів адміністративного примусу; 3) відсутній нормативно-правовий акт, який би чітко регулював порядок застосування заходів адміністративного примусу Національною поліцією; 4) відсутні чіткі умови застосування певних видів адміністративного примусу.

Доведено, що з метою чіткої регламентації застосування заходів адміністративного примусу Національною поліцією слід розробити відповідний нормативно-правовий акт – Порядок застосування заходів адміністративного примусу уповноваженими органами Національної поліції, структура якого має охоплювати такі елементи: 1) преамбула, у якій буде вказано сферу його застосування для регулювання заходів адміністративного примусу, здійснюваного працівниками Національної поліції (зокрема поліцейських заходів); 2) загальні засади застосування заходів адміністративного примусу поліцейськими, а також загальні вимоги щодо застосування всіх заходів

адміністративного примусу; 3) регулювання особливостей застосування працівниками Національної поліції окремих заходів адміністративного примусу.

У підрозділі 3.2 «Напрями підвищення ефективності заходів адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією України» схарактеризовано фактори, які впливають на здійснення заходів адміністративного примусу Національною поліцією. Зазначені фактори запропоновано поділити на: по-перше, опосередковані (загальні) – економічний, ідеологічний соціальний фактори; по-друге, безпосередні (основні) – специфіка нормативно-правової бази здійснення Національною поліцією заходів адміністративного примусу; особливості правосвідомості уповноважених на застосування заходів адміністративного примусу поліцейських, а також осіб, до яких застосовують заходи адміністративного примусу; стан технічного забезпечення уповноважених працівників Національної поліції, що наділені повноваженнями здійснювати заходи адміністративного примусу.

Виокремлено напрями підвищення ефективності заходів адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією України, а саме: чітка регламентація норм чинного законодавства діяльності Національної поліції у сфері реалізації повноважень із застосування заходів адміністративного примусу; підвищення якості правового регулювання та нормативно-правових актів у сфері здійснення Національною поліцією заходів адміністративного примусу; необхідність удосконалення рівня професійної правосвідомості працівниками Національної поліції; підвищення рівня матеріально-технічного та фінансового забезпечення працівників Національної поліції; запровадження системи оцінювання застосування працівниками Національної поліції заходів адміністративного примусу.

У підрозділі 3.3 «Зарубіжний досвід застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції та можливість його застосування в Україні» зауважено, що застосування заходів адміністративного примусу є однією з найбільш дієвих форм запобігання та протидії правопорушенням правоохоронними органами різних держав. Аргументовано положення, згідно з яким діяльність Національної поліції України у сфері застосування заходів адміністративного примусу, зокрема для протидії правопорушенням, потребує вдосконалення шляхом запозичення зарубіжного досвіду демократичних країн, адаптованого до реалій сьогодення нашої держави. На підставі аналізу правового регулювання адміністративного примусу в зарубіжних країнах виокремлено напрями запровадження зарубіжного досвіду застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції, які є найбільш прийнятними для України, а саме: 1) необхідність регламентування в законах і підзаконних нормативно-правових актах діяльності Національної поліції України у сфері застосування заходів адміністративного примусу із встановленням чіткого порядку їх застосування, зокрема на основі аналізу судової практики (США, Словенія); 2) доцільність створення окремого органу державної виконавчої влади щодо надання оцінки

ефективності застосування Національною поліцією України заходів адміністративного примусу, а також розгляду скарг на дії працівників Національної поліції під час реалізації заходів адміністративного примусу (Велика Британія, Німеччина); 3) необхідність розроблення Порядку застосування заходів адміністративного примусу уповноваженими органами Національної поліції (Франція); 4) передбачення можливості застосування до особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, альтернативного затримання виду покарання (внесення грошової суми, застава на речі тощо) з метою запобігання ухилянню від переслідування чи покарання (Австрія).

ВИСНОВКИ

У **висновках** дисертації запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає в комплексному дослідженні адміністративно-правових засад здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України, виявленні проблем правового регулювання в окресленій сфері та формулюванні пропозицій щодо напрямів подальшого його вдосконалення. У висновках містяться результати проведеного дослідження, сформульовані в пропозиціях і рекомендаціях.

1. Доведено, що правова роль адміністративного примусу як методу адміністративно-правового впливу полягає в забезпеченні дієвості норм права, які регулюють конкретні суспільні відносини, шляхом застосування до учасників цих суспільних відносин системи заходів фізичного та психологічного впливу. Причому ефективність норм права під час реалізації заходів адміністративного примусу забезпечується завдяки превенції та/або припиненню правопорушень та спонуканню учасників суспільних відносин до правомірної поведінки (вчинення таких юридично значущих дій, які заборонені законом).

2. Констатовано, що адміністративний примус у діяльності Національної поліції України – це застосування уповноваженими особами підрозділів Національної поліції України до учасників суспільних правовідносин, які порушують адміністративно-правові приписи, заходів адміністративного впливу, що мають на меті забезпечення публічної безпеки та порядку в суспільних відносинах, охорону прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави, шляхом превенції та припинення правопорушень.

Адміністративному примусу, що здійснюється уповноваженими особами та підрозділами Національної поліції, притаманні певні характерні ознаки, що вирізняють його з-поміж аналогічних видів діяльності інших органів державної влади, а саме: 1) мета адміністративного примусу, яка полягає у: превенції та/або припиненні вчинення правопорушень; охороні суспільних правовідносин від посягань з боку інших осіб; притягненні (сприянні в притягненні) винних осіб до адміністративної відповідальності; 2) підстави та порядок застосування заходів адміністративного примусу уповноваженими особами й підрозділами Національної поліції регламентовані нормами чинного спеціального законодавства України; 3) застосування заходів адміністративного примусу

уповноваженим особами Національної поліції є результатом реалізації дискреційних повноважень вказаними підрозділами, які закріплені за ними нормами чинного законодавства України (виняток з цього правила становлять заходи адміністративного примусу за відповідним рішенням суду); 4) заходи адміністративного примусу, що застосовуються Національною поліцією, не обмежені колом осіб їх застосування і можуть вчинятися стосовно однієї особи, групи осіб а також необмеженого кола осіб (у разі превенції протиправних дій); 5) застосування заходів адміністративного примусу поліцейськими не залежить від службового підпорядкування між особою, яка застосовує такі заходи, та особою, яка є об'єктом застосування вказаних заходів.

3. Заходи здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції поділено за кінцевою метою їх застосування на: 1) адміністративно-запобіжні заходи (перевірка документів; поверхнева перевірка; зупинення транспортного засобу; обмеження доступу на визначену територію; проникнення до житла чи іншого володіння особи; перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису; поліцейське піклування); 2) адміністративно-правові заходи припинення (поверхнева перевірка; зупинення транспортного засобу; обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю (доставлення порушника, адміністративне затримання, вилучення речей і документів, тимчасове вилучення посвідчення водія, тимчасове затримання транспортних засобів, відсторонення осіб від керування транспортними засобами); закриття об'єктів дозвільної системи; фізичний вплив (сила); застосування спеціальних засобів; застосування вогнепальної зброї); 3) адміністративно-правові заходи стягнення (штраф, попередження).

4. Адміністративно-правовим регулюванням адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції визнано процес регламентації за допомогою норм адміністративного права діяльності уповноважених підрозділів та органів Національної поліції під час реалізації ними повноважень і застосування до осіб, адміністративно-запобіжних заходів з метою профілактики, недопущення, відвернення вчинення правопорушень, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, попередження настання шкідливих наслідків у надзвичайних ситуаціях.

Розкрито особливості адміністративно-правового регулювання здійснення адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції, а саме: 1) має цілеспрямований характер – спрямоване на встановлення змісту адміністративно-запобіжних заходів, підстав і порядку застосування, а також встановлення уповноважених суб'єктів його застосування; 2) притаманний організаційний та упорядкований характер, тобто здійснюється на підставі певної системи законодавчих норм; 3) має чітко визначений предмет правового регулювання – здійснення уповноваженими особами органів і підрозділів Національної поліції адміністративно-запобіжних заходів.

5. Заходи адміністративного припинення, що застосовуються Національною поліцією України, належать до системи заходів

адміністративного примусу та тісно пов'язані з адміністративно-запобіжними заходами й адміністративними стягненнями, що застосовуються поліцією. Адміністративно-запобіжні заходи здебільшого передують заходам адміністративного припинення. Водночас заходи адміністративного стягнення застосовують уже після заходів адміністративного припинення, причому застосування останніх починається тоді, коли використання запобіжних заходів вже є неефективним, а протиправна ситуація починається або досягла певного розвитку.

6. Адміністративна відповідальність – це вид юридичної відповідальності, що настає за вчинення винним деліктоздатним суб'єктом адміністративного правопорушення та виявляється у формі застосування уповноваженими на те органами адміністративних стягнень і заходів впливу, що тягнуть для правопорушника несприятливі обмеження особистого чи майнового характеру.

У цьому контексті виокремлено такі характерні риси й особливості адміністративної відповідальності: 1) застосовується не за вчинення злочину, а за правопорушення, яке не є суспільно небезпечним; 2) застосування примусових заходів відбувається лише уповноваженими особами Національної поліції; 3) застосовується як до фізичної, так і юридичної особи у визначеному законному порядку; 4) у процесі притягнення правопорушника до адміністративної відповідальності застосовують спрощений порядок застосування заходів адміністративного примусу; 5) настає в деліктоздатних суб'єктів (у фізичних осіб – із 16 років, у юридичних осіб – з моменту державної реєстрації); 6) передбачає застосування примусових заходів (адміністративні стягнення).

7. Виявлено проблеми правового регулювання у сфері застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції України, які полягають у такому: 1) деякі положення Закону України «Про Національну поліцію» не відповідають принципам юридичної визначеності, належного урядування та обґрунтованості рішення суб'єкта владних повноважень (перевірка документів, обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю, застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- й кінозйомки, відеозапису); 2) відсутнє нормативне закріплення обов'язку та форми фіксування певних видів заходів адміністративного примусу (поверхнева перевірка); 3) відсутній нормативно-правовий акт, який би чітко регулював порядок застосування заходів адміністративного примусу Національною поліцією; 4) відсутні чіткі умови застосування певних видів адміністративного примусу (застосування спеціальних засобів).

8.3 метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання у сфері застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції України запропоновано конкретизувати положення про умови та порядок застосування таких заходів адміністративного примусу, як перевірка документів, опитування особи, поверхнева перевірка, обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю, застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- й кінозйомки,

відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, шляхом внесення відповідних змін до Закону України «Про Національну поліцію».

Визначено напрями підвищення ефективності заходів адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією України, а саме: 1) чітка регламентація норм чинного законодавства діяльності Національної поліції у сфері реалізації повноважень із застосування заходів адміністративного примусу; 2) підвищення якості правового регулювання та нормативно-правових актів у сфері здійснення Національною поліцією заходів адміністративного примусу; 3) необхідність удосконалення рівня професійної правосвідомості працівниками Національної поліції; 4) підвищення рівня матеріально-технічного та фінансового забезпечення працівників Національної поліції; 5) запровадження системи оцінювання застосування працівниками Національної поліції заходів адміністративного примусу.

9. Обґрунтовано напрями запровадження зарубіжного досвіду застосування заходів адміністративного примусу органами Національної поліції, які є найбільш прийнятними для України, а саме: 1) необхідність регламентування в законах і підзаконних нормативно-правових актах діяльності Національної поліції України у сфері застосування заходів адміністративного примусу із встановленням чіткого порядку їх застосування, зокрема на основі аналізу судової практики (США, Словенія); 2) доцільність створення окремого органу державної виконавчої влади щодо надання оцінки ефективності застосування Національною поліцією України заходів адміністративного примусу, а також розгляду скарг на дії працівників Національної поліції під час реалізації заходів адміністративного примусу (Велика Британія, Німеччина); 3) необхідність розроблення Порядку застосування заходів адміністративного примусу уповноваженими органами Національної поліції (Франція); 4) передбачення можливості застосування до особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, альтернативного затриманню виду покарання (внесення грошової суми, застава на речі тощо) з метою запобігання ухилянню від переслідування чи покарання (Австрія).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Пелех М. І. Адміністративний примус як метод адміністративно-правового впливу у діяльності органів державної влади. *Visegrad journal on human rights*. 2019. № 6/3. Vol. 2. Р. 189–193.

2. Пелех М. І. Правове регулювання застосування адміністративно-запобіжних заходів органами Національної поліції України. *Юридична наука*. 2019. № 6. С. 111–116.

3. Пелех М. І. Особливості застосування адміністративної відповідальності органами Національної поліції України. *Юридична наука*. 2019. № 9. С. 145–151.

4. Пелех М. І. Деякі аспекти правового регулювання перевірки документів особи Національною поліцією України. *Юридична наука*. 2019. № 12. С. 107–115.

5. Пелех М. І. Сутність та класифікація заходів адміністративного припинення, що застосовуються Національною поліцією України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 6. С. 131–137.

6. Пелех М. І. Фактори, які впливають на ефективність заходів адміністративного примусу, що застосовуються Національною поліцією України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 3. Т. 2. С. 144–149.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Пелех М. І. Щодо визначення поняття та ознак адміністративного примусу у діяльності Національної поліції України. *Теорія і практика сучасної юриспруденції* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7–8 груд. 2018 р.). Київ : Центр прав. наук. дослідж., 2018. С. 77–80.

8. Пелех М. І. Щодо співвідношення понять «заходи адміністративного примусу, які застосовуються Національною поліцією» та «поліцейські заходи». *Право як ефективний суспільний регулятор*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 15–16 лют. 2019 р.). Львів : Центр правн. ініціатив, 2019. С. 56–59.

9. Пелех М. І. Досвід застосування заходів адміністративного примусу працівниками поліції на прикладі США. *Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 19–20 черв. 2020 р.). Львів : Центр правн. ініціатив, 2020. С. 41–44.

АНОТАЦІЯ

Пелех М. І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису*.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2021.

У дисертації проведено комплексне дослідження адміністративно-правових засад здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України. З'ясовано правову роль адміністративного примусу як методу адміністративно-правового впливу в діяльності органів державної влади. Визначено поняття й ознаки адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України. Висвітлено спеціально-правові питання зазначеної проблематики, зокрема схарактеризовано особливості адміністративно-правового регулювання здійснення поліцейськими окремих заходів адміністративного примусу. Уточнено понятійно-категоріальний апарат зазначеної сфери дослідження, запропоновано спеціально-правові дефініції ключових категорій у сфері здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України. Встановлено проблеми правового регулювання у сфері застосування заходів адміністративного примусу органами Національної

поліції України та пошуку напрямів підвищення ефективності цих заходів. Висвітлено досвід зарубіжних країн щодо застосування заходів адміністративного примусу, а також вивчено можливості його застосування в Україні.

Ключові слова: Національна поліція України, адміністративний примус, адміністративно-запобіжні заходи, заходи адміністративного примусу, діяльність поліції, адміністративна відповідальність, адміністративне правопорушення.

АННОТАЦИЯ

Пелех М. И. Административно-правовые основы осуществления административного принуждения органами Национальной полиции Украины. – *Квалификационный научный труд на правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Национальная академия внутренних дел, Киев, 2021.

В диссертации проведено комплексное исследование административно-правовых основ осуществления административного принуждения органами Национальной полиции Украины. Для достижения цели научного поиска выяснена правовая роль административного принуждения как метода административно-правового воздействия в деятельности органов государственной власти и определены понятия и признаки административного принуждения в деятельности Национальной полиции Украины. Под административным принуждением в деятельности Национальной полиции Украины предложено понимать применение уполномоченными лицами подразделений данного органа к субъектам общественных правоотношений, четко определенных нормами административного права, мер административного воздействия, имеющих целью обеспечение публичной безопасности и порядка в общественных отношениях, охране прав и свобод человека, а также интересов общества и государства путем превенции и пресечения правонарушений. Предложено классифицировать меры административного принуждения, применяемые Национальной полицией за конечной целью их применения на: административно-предупредительные меры; административно-правовые меры пресечения; административно-правовые меры взыскания.

Значительная часть работы посвящена выяснению специально-правовым вопросам избранной проблематики, а именно характеристике особенностей административно-правового регулирования осуществления отдельных мер административного принуждения органами Национальной полиции Украины. Проведенное исследование направлено на выявление проблем правового регулирования в сфере применения мер административного принуждения органами Национальной полиции Украины и поиска направлений повышения эффективности таких мероприятий. В частности, выделены общие проблемы правового регулирования в сфере применения мер административного принуждения органами Национальной полиции Украины, которые заключаются в следующем: 1) некоторые положения Закона Украины «О Национальной полиции» не соответствуют принципам юридической определенности, надлежащего управления и обоснованности решения субъекта властных полномочий (проверка документов, ограничение передвижения лица или транспортного средства или фактического обладания вещью, применение технических приборов и технических средств, имеющих функции фото- и киносъемки, видеозаписи, или средств фото- и киносъемки, видеозаписи)

2) отсутствует нормативное закрепление обязанности и формы фиксирования определенных видов мер административного принуждения (поверхностная проверка) 3) отсутствует нормативно-правовой акт, который бы четко регулировал порядок применения мер административного принуждения Национальной полицией; 4) отсутствуют четкие условия применения определенных видов административного принуждения (применение специальных средств). Доказано, что для четкой регламентации применения мер административного принуждения Национальной полицией необходима разработка нормативно-правового акта – Порядка применения мер административного принуждения уполномоченными органами Национальной полиции.

Установлено, что основными направлениями повышения эффективности мер административного принуждения, применяемых Национальной полицией Украины, являются: 1) четкая регламентация норм действующего законодательства деятельности Национальной полиции в сфере реализации полномочий по применению мер административного принуждения; 2) повышение качества правового регулирования и нормативно-правовых актов в сфере осуществления Национальной полицией мер административного принуждения; 3) необходимость совершенствования уровня профессионального правосознания работниками Национальной полиции; 4) повышение уровня материально-технического и финансового обеспечения работников Национальной полиции; 5) введение системы оценки применения работниками Национальной полиции мер административного принуждения. Акцентируется внимание на необходимости внесения изменений в Закон Украины «О Национальной полиции» и Кодекса Украины об административных правонарушениях в сфере применения мер административного принуждения органами Национальной полиции Украины.

Исследован опыт зарубежных стран по применению мер административного принуждения и определение возможностей его применения в Украине. Выделены направления внедрения зарубежного опыта применения мер административного принуждения органами Национальной полиции, которые являются наиболее приемлемыми для Украины.

Ключевые слова: Национальная полиция Украины, административное принуждение, административно-предупредительные меры, меры административного принуждения, деятельность полиции, административная ответственность, административное правонарушение.

ANNOTATION

Pelekh M. I. Administrative and legal principles of administrative coercion by the National Police of Ukraine. – *Qualified scientific work as the manuscript.*

Dissertation for the degree of Candidate of Law in specialty 12.00.07 – Administrative Law and Procedure; Finance Law; Information Law. National Academy of Internal Affairs, Kyiv, 2021.

In the dissertation the complex research of administrative and legal bases of realization of administrative coercion by bodies of National police of Ukraine is carried out. In order to achieve the goal of scientific research, the author clarified the legal role of administrative coercion as a method of administrative and legal influence in the activities of public authorities and defined the concepts and signs of administrative coercion in the activities of the National Police of Ukraine. The characteristic features of administrative coercion carried out by authorized persons and subdivisions of the National Police and which distinguish the specified activity from similar activity of other state authorities are singled out. A big part of the work is devoted to clarifying the special legal issues of the selected items, namely the characteristics of the administrative and legal regulation of certain measures of administrative coercion by the National Police of Ukraine. The author clarifies and defines the conceptual and categorical apparatus of the chosen field of research, provides special legal definitions of key categories and concepts in the field of administrative coercion by the National Police of Ukraine. The study is aimed at identifying problems of legal regulation in the field of administrative coercion by the National Police of Ukraine and finding ways to improve the effectiveness of such measures. The general problems of legal regulation in the field of application of measures of administrative coercion by the bodies of the National Police of Ukraine are singled out. The solution of this goal was also facilitated by the disclosure of the experience of foreign countries in the application of measures of administrative coercion and outlining the possibilities of its application in Ukraine.

Keywords: National Police of Ukraine, administrative coercion, administrative precautionary measures, measures of administrative coercion, police activity, administrative liability, administrative offense.